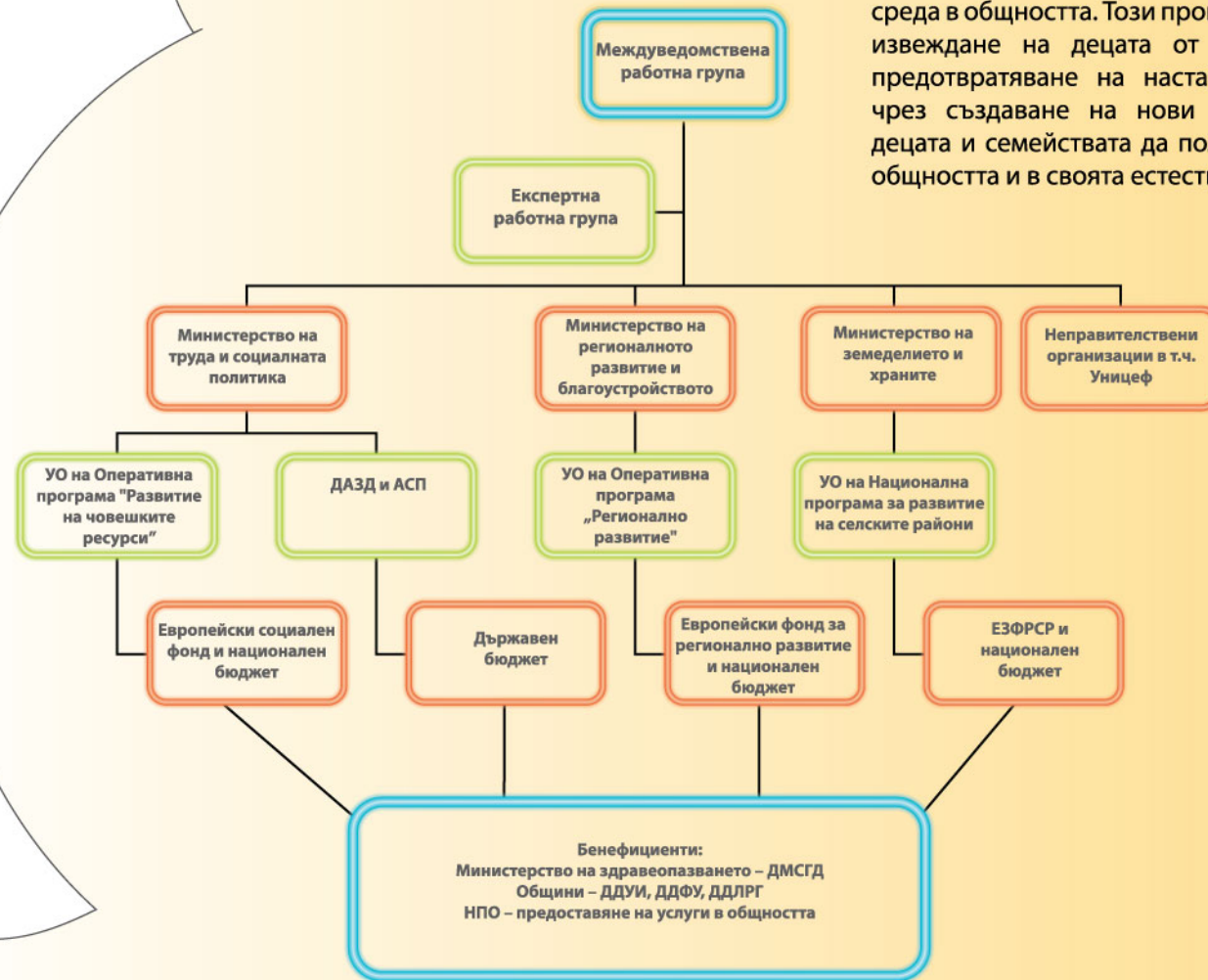

Инвестираме във Вашето бъдеще!

Оперативна програма
Регионално развитие 2007-2013
В ПОДКРЕПА НА ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯТА
НА ДЕЦАТА В БЪЛГАРИЯ

Деинституционализацията е процес на замяна на институционалната грижа за деца с грижа в семейна или близка до семейната среда в общността. Този процес е насочен към извеждане на децата от институциите и предотвратяване на настаняванията в тях чрез създаване на нови възможности за децата и семействата да получат подкрепа в общността и в своята естествена среда.

Институционална рамка на процеса на деинституционализация в България

ЛЕГЕНДА:

ДАЗД Държавна агенция за закрила на детето
АСП Агенция за социално подпомагане
ЕЗФРСР Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
УО Управляващ орган

ДМСГД Дом за медико-социални грижи за деца
ДДУИ Дом за деца с умствена изостаналост
ДДФУ Дом за деца с физически увреждания
ДДЛРГ Дом за деца лишени от родителски грижи
НПО Неправителствена организация

Стратегически документи

На 24 февруари 2010 г. Министерски съвет прие стратегически документ "Визия за деинституционализация на децата в Република България". Документът очертава политическия ангажимент и воля за реформа в системата на грижа за децата и семействата. Реформата трябва да доведе до предотвратяване на настаняванията на деца извън техните семейства и включва създаване на нови услуги, включително замяна на системата от класически институции от интернатен тип с мрежа от услуги в общността. Основната цел на документа е да гарантира правото на децата да живеят в семейна среда и достъп до качествена грижа и услуги според индивидуалните им потребности. Предвижда се всички програми и проекти насочени към деинституционализацията и услуги за деца и семейства, финансирани от европейския съюз или националния бюджет да се ръководят от настоящия политически документ.

За постигане на целите на "Визия за деинституционализация на децата в Република България" на 24 ноември 2010 г. Министерски съвет прие План за действие за изпълнение на Визията. В него са описани конкретните мерки и дейности насочени към интегрирана комплексна политика за децата и семействата и необходимите промени в секторните политики. Целите на плана за действие в изпълнение на Политическия документ са:

- Да се разработи система от услуги в семейна среда и в общността на територията на цялата страна, които изключват необходимостта от съществуване на специализирани институции за деца;
- Да се затворят систематично всички класически институции за деца от интернатен тип в България, като се гарантира предоставянето за всяко дете на дългосрочно или краткосрочно настаняване в семеен тип грижа;
- Да се разработи правната и регулаторна рамка, необходима за подкрепа на прехода към грижа в семейството и общността;
- Да се подобри ефективността на системата за грижи за уязвими деца и техните семейства.

Предвижда се до 2025 г. за всички уязвими деца и техните семейства в България да бъдат осигурени услуги в общността, които са с високо качество и отговарят на техните индивидуални нужди. Отделянето на децата от техните семейства да става само при необходимост и в най-добрите интереси на детето съгласно Конвенцията на ООН за правата на детето.

Целите, заложили в Плана за действие ще бъдат постигнати чрез реализирането на пет големи проекта, обхващащи: Домовете за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), Домовете за деца с умствена изостаналост (ДДУИ), Домовете за деца с физически увреждания (ДДФУ) и Домовете за деца, лишени от родителска грижа (ДДЛРГ), развитие на приемна грижа и кариерно развитие на социалните работници.

Проекти от плана за действие

Предвижда се разработването на голям брой социални услуги в България, които да заменят съществуващите 127 институции за деца (към м. юни 2011 г.). Стъпките по закриване на институциите ще стартират с реализирането на 5-те големи проекта, както следва:

Проект 1 "Деинституционализация на децата от домовете за деца с увреждания"

е в процес на изпълнение и е насочен към деинституционализация на децата от домовете за деца с увреждания. Той се реализира чрез допълващо финансиране от няколко програми, финансирани със средства от ЕС: ОП „Развитие на човешките ресурси“, ОП „Регионално развитие“ и Програмата за развитие на селските райони. Основната цел на проекта е да се планират и приложат конкретни и ефективни мерки за извеждане на децата с увреждания, настанени в специализираните институции за деца.

По ОП „Развитие на човешките ресурси“, операция „Да не изоставяме нито едно дете“, Държавната агенция за закрила на детето в партньорство с Агенция за социално подпомагане и Министерство на здравеопазването изпълнява проект „Детство за всички“. Проектът има за цел да планира и подготви всички страни в процеса до окончателното извеждане на децата с увреждания над 3 г. и младежите от ДМСГД и ДДУИ. Бюджетът на проекта е в размер на 5 млн. лв. Извършено е идентифициране на подходящите социални услуги в общността, които следва да бъдат разкрити като алтернатива на институционалната грижа, като е осъществен преглед и анализ на оценките на децата и младежите от специализираните институции. На база на тази информация е изработена Национална карта на резидентните услуги, съгласно която се предвижда да се изградят 149 Центъра за настаняване от семеен тип (ЦНСТ) и 36 защитени жилища, разположени в 81 общини.

От съществено значение за качествено постигане на очакваните резултати е изграждането на подходящата инфраструктура, съгласно Националната карта на резидентните услуги. За изграждането ѝ са предвидени средства от Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. за градските агломерационни ареали и от Програмата за развитие на селските райони за общините, извън градските агломерации.

По ОП "Регионално развитие" в рамките на Операция 1.1 «Социална инфраструктура» е в изпълнение схема за безвъзмездна финансова помощ "Подкрепа за деинституционализация на социални институции, предлагащи услуги за деца в риск" с бюджет в размер на 107 млн. лв. Конкретни бенефициенти са 62 общини в градските агломерации. Схемата е насочена към подпомагане изграждането/реконструкцията/обновяването/преустройството на подходяща инфраструктура на територията на градските агломерации, която да замени институционалната грижа и да допринесе за създаване на нови възможности за децата с увреждания и техните семейства да получат подкрепа в общността и в своята естествена среда. Предвижда се създаването на 133 ЦНСТ и 27 защитени жилища.

ПРСР ще осигури целево финансиране за изграждане на 16 ЦНСТ, 9 защитени жилища, 1 дневен център за деца с увреждания и 8 центъра за социална рехабилитация и интеграция в 19 общини извън градските агломерации съгласно Националната карта на услугите. В периода януари – май 2011 г. са разработени промени в Наредба 25, която регламентира условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по мярка 321 по отношение на планираните мерки за деинституционализация.

В рамките на ОП „Развитие на човешките ресурси“, операция „Да не изоставяме нито едно дете“ са предвидени, също така, средства в размер на 23 млн. лв. за поетапното разкриване на социалните услуги, за които е изградена подходящата инфраструктура със средства от Оперативна програма „Регионално развитие“. Ще бъде финансирано функционирането на онези социални услуги, които са идентифицирани като подходящи да удовлетворят нуждите на всяко едно от децата. Целевите общини ще разработват проектните си предложения за предоставяне на препоръчаните социални услуги паралелно с приключване на строително-ремонтните дейности по ОПРР, с оглед своевременното стартиране на дейностите по предоставяне на социални услуги.

Деинституционализация на децата от домовете за деца с физически и умствени увреждания

Деинституционализация на децата от домовете за медико-социални грижи от 0-3 г.

Проект 2 "Деинституционализация на децата от домовете за медико-социални грижи"

По ОП „Развитие на човешките ресурси“ операция „Шанс за щастливо бъдеще“ има за цел да създаде и реализира устойчив модел за трайна деинституционализация на децата от 0 до 3-годишна възраст, настанени в ДМСГД чрез предоставяне на интегрирани здравно-социални услуги за подкрепа на семейството и превенция на риска от изоставяне на деца. Операцията е насочена към подготовка за реструктуриране на ДМСГД с бюджет от 2 млн. лв. и за поетапно разкриване на иновативни интегрирани услуги за деинституционализация и превенция на изоставянето на деца от 0 до 3 години с бюджет от 14,5 млн. лв. Министерство на здравеопазването в партньорство с ДАЗД и АСП след анализ определи осем пилотни ДМСГД

(Монтана, Пазарджик, Перник, Пловдив, „Света Параскева“ – София, Търговище, Габрово, Русе), които да бъдат реструктурирани.

За реализирането на операцията ще се използва по взаимнодопълващ начин финансов ресурс по две оперативни програми – ОПРЧР и ОПРР.

За реструктурирането на пилотните ДМСГД са осигурени средства в размер на 10 млн. лв. от Оперативна програма „Регионално развитие“ 2007-2013 г. в рамките на компонент 2 „Реструктуриране на домовете за медико-социални грижи за деца от 0-3 г.“ по схема „Подкрепа за обновяване и модернизация на държавни лечебни и здравни заведения в градските агломерации“. Конкретен бенефициент по схемата е Министерство на здравеопазването. Договорът за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ е сключен на 21.07.2011 г. и е с продължителност 24 месеца.

Деинституционализация на домовете за деца, лишени от родителска грижа

Проект 3 "Деинституционализация на децата от домовете за деца, лишени от родителска грижа"

За изпълнението на проекта е необходим индикативен бюджет в размер на 9 млн. лв. за разработване на нови услуги и 28 млн. лв. за изграждане на необходимата инфраструктура.

По ОПРЧР е предвидена операция „Живот в общността“, насочена към развитие на социални услуги в подкрепа на социалното включване на лица, настанени в ДДЛРГ.

Проект 4 "Развитие на приемната грижа"

Предвижда се разширяване обхвата на приемната грижа, специализация на професионалните приемни семейства и развитието на услуги, подкрепящи приемните родители, като за изпълнението на проекта е необходим индикативен бюджет в размер на 44 млн. лв.

По ОПРЧР е в изпълнение операция „Приеми ме“ с бенефициент Агенцията за социално подпомагане в партньорство с общини на територията на страната. Общата цел на операцията е да подкрепи процеса на деинституционализация на деца като създаде и реализира устойчив модел за развитие на заместваща семейна грижа за деца, настанени в специализирани институции и на деца, в риск от изоставяне. В рамките на операцията се изпълнява проект „И аз имам семейство“ на стойност 15 млн. лв., който ще апробира нов модел на предоставяне на социалната услуга „приемна грижа“ от общините и доставчиците на социални услуги.

Проект 5 "Кариерно развитие на социалните работници"

Предвижда се укрепване на капацитета на отделите за закрила на детето и на дирекциите „Социално подпомагане“, като за изпълнение на проекта е необходим индикативен бюджет в размер на 10 млн. лв. По ОПРЧР е в изпълнение схема „Укрепване на капацитета на Агенцията за социално подпомагане за повишаване качеството и ефективността на социалната работа“ с индикативен бюджет 10 млн. лв.

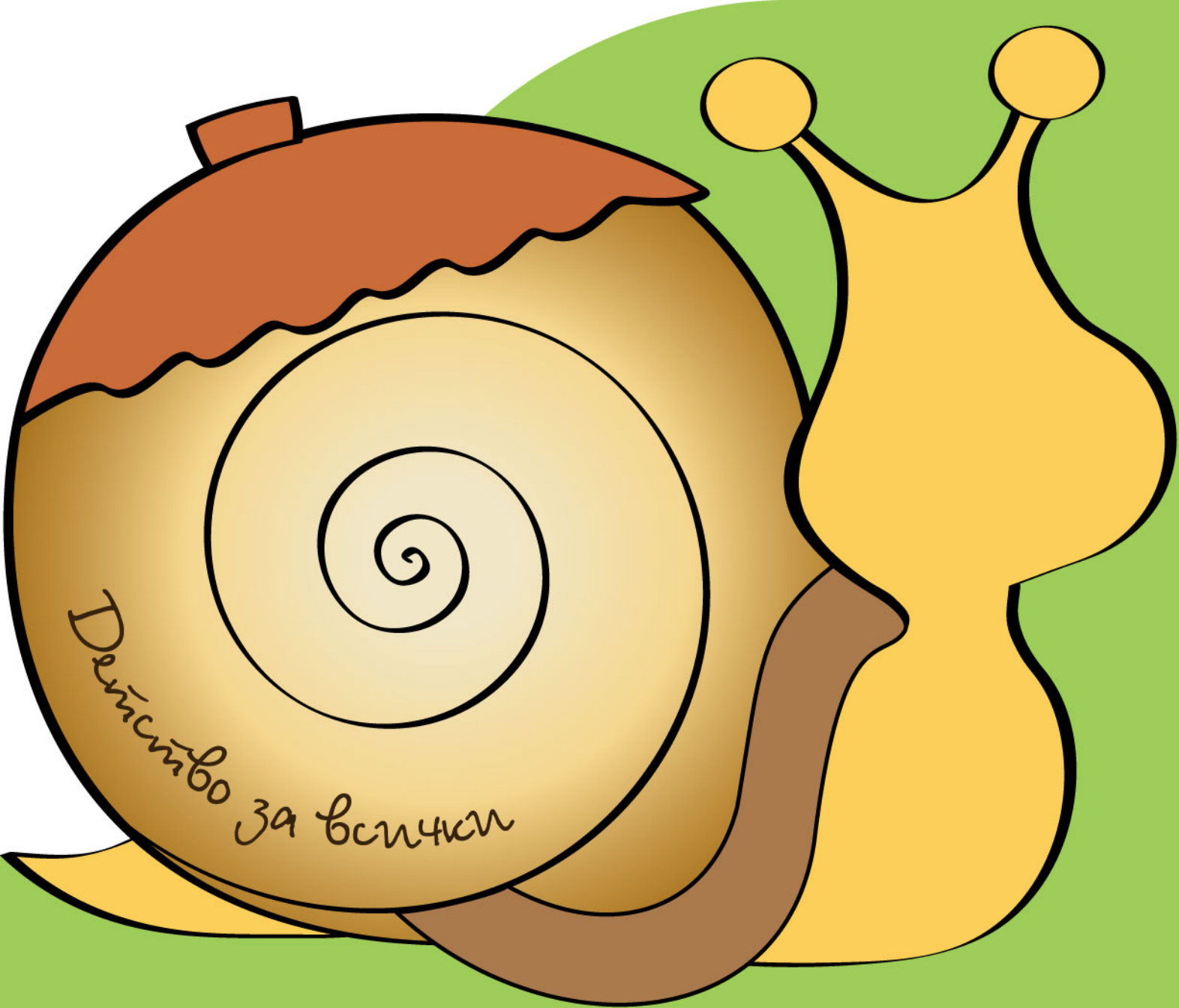
Очаквани резултати

Очакваните резултати от изпълнението на Плана за действие до 2015 г. са, както следва:

- Изградена подходяща инфраструктура за предоставяне и поддържане на услугите;
- Стабилни услуги – общите разходи за новите услуги няма да бъдат повече от настоящите разходи на 130-те институции;
- Подобрено качество на услугите – подобро съотношение персонал-деца, намаляване на броя на децата, настанени в резидентна грижа, увеличаване на броя на децата в приемна грижа;
- Подобри резултати за децата – повишаване на общо здравно и физическо развитие, образователни постижения, придобитите социални умения и др.;
- Намаляване на броя на децата, ползващи услуги резидентна грижа и увеличаване на услугите в общността;
- Значително намаляване на броя на децата в системата за грижи;
- Повишена ефективност и ефикасност на държавните инвестиции в социалните и здравните услуги.

Всички програми и проекти, насочени към деинституционализация и услуги за деца и семейства, финансирани от Европейския съюз и националния бюджет следва да се ръководят от политическия документ "Визия за деинституционализация на децата в Република България" и плана за изпълнението му. С прилагането на този интегриран подход се цели България да покаже един от най-добрите модели за реализиране на инфраструктурни проекти съвместно с проекти, насочени към предлагане на нови услуги.

Изготвено по проект: BG161PO001/5-01/2008/056 "Изработване
и разпространение на информационни материали за Оперативна програма
"Регионално развитие" 2007-2013 г. (ОПРР)"
Приоритетна ос 5: „Техническа помощ“ на ОПРР. Проектът се финансира от Европейския
фонд за регионално развитие и от държавния бюджет на Република България.